

Zebegény

2021 november - Zebegény Község Önkormányzatának lapja - A lap ingyenes - Megjelenik havonta

Advent

Mint a vilájárvány előtti időszakban, a családok mellett a közösségek adventi várakozását is szeretnénk újra indítani.

Mindannyian szívesen emlékezünk a covid előtti időkre, amikor az ünnepi időszak elválaszthatatlan részét képezte a Seebegin Hagyománymentő Egyesület által szervezett koszorúkötés, a Zebegényi Fonó által tartott táncház és mézeskalács sütés, a Zöld Panoráma Egyesület finom teái és a forraltborkok, a konyha dolgozói által sült finomságok kínálása a téren és a mézeskalács falu építés. Hozzá tartozott *Himmer Marika* néni és *Faludi Évi* által készített főtéri koszorú és persze a templom koszorúja, melynek gyertyáját minden vasárnapi misén a plébános úr gyújtott meg.

Hozzá tartozott az a néhány kedves dalocska, mellyel minden szombaton az egyház kórusa köszöntötte a gyertyagyújtást, az esti misék és a hajnali roráték. És persze a roráték utáni reggeli a gyerekeknek az önkormányzat tanácstermében.

Idén - reménykedve abban, hogy a

covid nem akadályozza meg - bízva a falu összetartásában és összefogásában örömmel hívunk és várunk mindenkit az "adventi hétvégékre".

Szeretettel kérem *dr. Csáki Tibor* plébános urat - a katolikus közösség vezetőjét -, kapcsolódjon be rendezvényeinkbe és gyűjtsa meg az adventi koszorú gyertyáját a főtéren.

Kérem a lakosságot, az iskolásokat, óvodásokat, az egyházat, az énekkart, a civileket, tartsanak velünk a minden adventi szombaton a 17.30-kor kezdődő gyertyagyújtáson. Az első hétvégén forraltbork-főző verseny, a második hétvégén Mikulás, a harmadik hétvégén 16.30-tól Betlehem állítás, negyedik hétvégén mesemondás. Szeretettel hívok mindenkit, kapcsolódjanak be az adventi ablakok díszítésébe, melyet idén "cipősdoboz akcióval" szeretnénk egybekötni.

Kérek minden családot, legalább ezen a négy szombaton békességben, egyetértésben, szeretetben várjuk a Megváltó születését, karácsony ünnepét!

Hutter Jánosné

A képviselő-testület döntései

Oktober végén a rendkívüli testületi ülés témái a pályázatok voltak.

A testület döntött arról, hogy energetikai pályázatot nyújt be az általános iskola, az óvoda és a hivatal épületeire. Az előkészítések során a szerzői jogosultságok tisztázásával is foglalkozni kellett.

Ugyancsak téma volt a Bartóky út és a Kossuth út végi nagy kanyar útfelújítása is. Amennyiben a beszerzési eljárások és az azt követő szerződéskötések időben lezajlanak, tavasszal meg tudjuk kezdeni a munkálatokat.

A képviselő-testület 2021 november 8-iki rendkívüli ülésén egyetlen napirendet tárgyalt. Miután a polgármester 2021 márciusában az MG. Építész Iroda szerződését felmondta, az iroda keresetet nyújtott be a szerződés felmondását megelőző állapot visszaállítására.

A zárt ülés keretében név szerinti szavazással 4 igen és 2 tartózkodás szavazattal döntött a testület a keresetre reagáló ellenkérelem határidőben történő benyújtásáról.

Hutter Jánosné

A műszaki problémák bejelentéseit a kommunikacio@zebegeny.hu email címre várjuk.

Településfejlesztési Bizottság

2021. októberében a képviselő-testület megalakította a Településfejlesztési Bizottságot. A bizottság elnöke *Hegedűs Sándor*, tagjai *Ferenczy Ernő Ervin*, *Kósa János* és *Nyári Péter* képviselők.

Külső tagokról egyelőre nem döntött a bizottság.

A bizottság véleményezési, előkészítési, javaslattevési joggal rendelkezik. Feladata többek között:

- a település lakóinak életminőségét befolyásoló, a település gazdasági fejlődését elősegítő, és

az önkormányzati infrastruktúrát, a természeti és az épített környezetet érintő, valamint a település-üzemeltetés műszaki kérdéseivel kapcsolatos döntéshozatalok számára.

A bizottság minden rendes képviselő-testületi ülés előtti héten csütörtökön 17 órától ülésezik.

Ugyanezen a napokon 16 órától a bizottsági tagok együttes fogadóórát tartanak a hivatal tanácstermében!

Jó munkát kívánunk!

Településközpont turisztikai fejlesztése

A településközpont turisztikai fejlesztése kapcsán a márciusi szerződésbontást követően a nyári időszak nagyrészt a projekt lehetséges közbeszerzési eljárásainak változtatásával telt. A képviselő-testület több variációt megvitatott. A közbeszerzési szakértő bemutatta valamennyi opció előnyét és hátrányát. A legutolsó döntés szerint a tervezéssel közös kivitelezés kerülne közbeszerzésre. Ehhez az eljárásához szükséges egy ún. jóváhagyási terv készítése is.

A testület még nem határozta meg azt a független szakértőkből álló csoportot, aki a tervezők behívásáról dönt és javaslatot tesz a testület felé.

Ugyanehhez a projekthez kapcsolódik a peres eljárás címen futó napirend is. Az MG Építész Irodával történt szerződés-bontást követően az iroda pert indított az önkormányzattal szemben a szerződés visszaállítására. Az ellenkérelem benyújtását a cikk írásakor készíti elő az ügyvéd. A képviselő-testület november 8-i rendkívüli zárt ülésén ismeri meg az ellenkérelem anyagát és hozza meg döntését.

ELEKTRONIKAI HULLADÉKGYŰJTÉS

Helyszín: Hivatal udvar (Árpád u. 5)

Időpont: 2021. november 22-27.

Hétfőtől Péntekig 8-16 óra között

Szombat 8-14 óra között

Minden olyan berendezést átveszünk, ami elektromos árammal működik:

hűtő, fagyasztó, televízió, bojler, mosógép, porszívó, elektromos konyhai berendezések, számítógépek, nyomtatók, fénymásolók, telefon, rádió, video berendezések, elektromos kerti gépek, barkácsszerszámok, világítás armatúrák, játékkonzolok.

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET FOGADÓÓRÁI:

Fieszl Csaba

Minden hónap 3. csütörtök
10-12 óráig

Ferenczy Ernő Ervin

Minden hónap 2. csütörtök
16-17 óráig

Hegedűs Sándor

Minden hónap 2. csütörtök
16-17 óráig

Kósa János

Minden hónap 2. csütörtök
16-17 óráig

Mádai Ferenc

Minden hónap 2. hétfő
16:30-18:30-ig

Nyári Péter

Minden hónap 2. csütörtök
16-17 óráig

"Gyuri bácsi"

Nem nagyon van ember a faluban, aki ne tudná, kiről fog e pár sorocskát szólni. Helybeli vagy új lakos, szinte mindenki ismeri!

Lassan tíz éve tapasztalom lelkesedését, életörömét és kitartását.

Hallom tíz éve "szólj a Gyurinak" "keresd meg Gyuri bácsit" "hívom Varagyát" ...és mindez természetes, kedves közvetlenséggel hangzik el mindig, hiszen nem volt olyan történés a faluban, amihez nem lehetett segítséget kérni a nyugdíjasok vezetőjétől *Varagya Györgytől*.

A nyugdíjas klub elnökeként 20 éve intézte Maja segítségével az éves kirándulásokat külföldön és belföldön egyaránt. Fel sem lehet sorolni mennyi felé jártak, mennyi élményt szereztek, melyekről tucatnyi fénykép tanúskodik.

Szervezésében nem csak az idősebb korosztály élvezte a kikapcsolódás napjait, de néhány notórius "kisnyugdíjas", azaz unoka is rendszeresen velük tartott.

Vagy ki ne emlékezne a május elsejei főzésekre a focipályán, ahol több üstnyi rottyogó finomság fogott el mindig az utolsó cseppig, az asszonyok által sültöt rengeteg palacsinta és lángos kíséretében.

Emlékeztetéseket lesznek a disznótoros vacsorák és persze azok a szilveszteri partik is, ahol mindenki jól érezhette magát, kicsi nagy, öreg és fiatal egyaránt.

Nem telt el úgy nőnap, hogy ne kopogtatott volna az iroda ajtaján és néhány percig ellopta a rohanást az életből. Jellegzetes, nyugodt hangján biztatott egy-egy közös pályázatnál, aztán együtt örülhetünk az eredménynek.

De néhány órára még az iskolaudvarba tudta varázsolni a volt "Fenyőgyöngye" hangulatát is, amikor élőzene mellett sörshordót csapra ütve építette a közösséget.

Az "örökifjú" tavaly ünnepelte 80. születésnapját.

Az idősök napján szeretnénk volna köszönteni a sok kedves ismerős előtt, de sajnos nem lehetett velünk!

A nyugdíjas klub vezetését is fiatalabbra bízta.

Drága Gyuri bácsi!

Köszönve mindent, amit évek alatt a faluért, a közösségért tettél kívánunk Neked erőt, egészséget, jókedvet, kitartást és sok-sok szeretettel áldott szép évet mindannyiunk nevében!

Anyakönyvi hírek

Házasságkötés:

Fejes Imre és Ódor Viktória

2021. október 8.

Gálfi Csaba és Fodor Eszter

Zsanett

2021. október 9.

Varga Zsolt és Kaposi Anita

2021. október 14.

Gratulálunk!

Haláleset:

Gál Andrásné

2021. október 15.

Halottaink emlékét kegyelettel megőrizzük!

ZEBEGÉNY

Zebegény Község
Önkormányzatának lapja

Az újság célja színvonalas és tartalmas települési információs hírforrás létrehozása, amely megvalósítja az önkormányzat képviselő-testülete és szerveitől, tisztségviselőitől a lakosság irányába történő információáramlás helyi értékeknek megfelelő biztosítását, valamint a helyi közösség életében jelentős hagyományok, rendezvények híril adásával és bemutatásával a lakosság aktivitásának növelését.

Felelős kiadó:

Zebegény Község
Képviselő-testülete,
2627 Zebegény, Árpád utca 5.

Felelős kiadó:

Hutter Jánosné polgármester
Munkatárs: Zoller Ágnes

Lapelőállítás:

Proxa Kft.,
2167 Vácduka, Petőfi utca 28.
Tel.: 06-20/911-9077

Felelős vezető: Furucz Anita
ISSN 2786-247X

A kéziratokat a
kommunikacio@zebegeny.hu
email címre várjuk.

Jelentkezz ifjúsági tűzoltónak!

A kismarosi és nagymarosi önkéntes tűzoltó egyesületek közös ifjúsági csoportot indítanak, ahol szeretettel várják a környékben élő, 12-17 éves fiatalokat.

Ha jelentkezel, elsajátíthatod a tűzoltó szakma alapfogásait, hasznos tűzvédelmi alapokat, valamint megismerkedhetsz az önkéntes tűzoltók eszközeivel és feladataival.

Várunk Téged is, legyél Te is tűzoltó!

Jelentkezni lehet:

Tömör Márk (+36 30 458 0087) Nagymaros
Parragh Gellért (+36 20 563 11 23) Kismaros

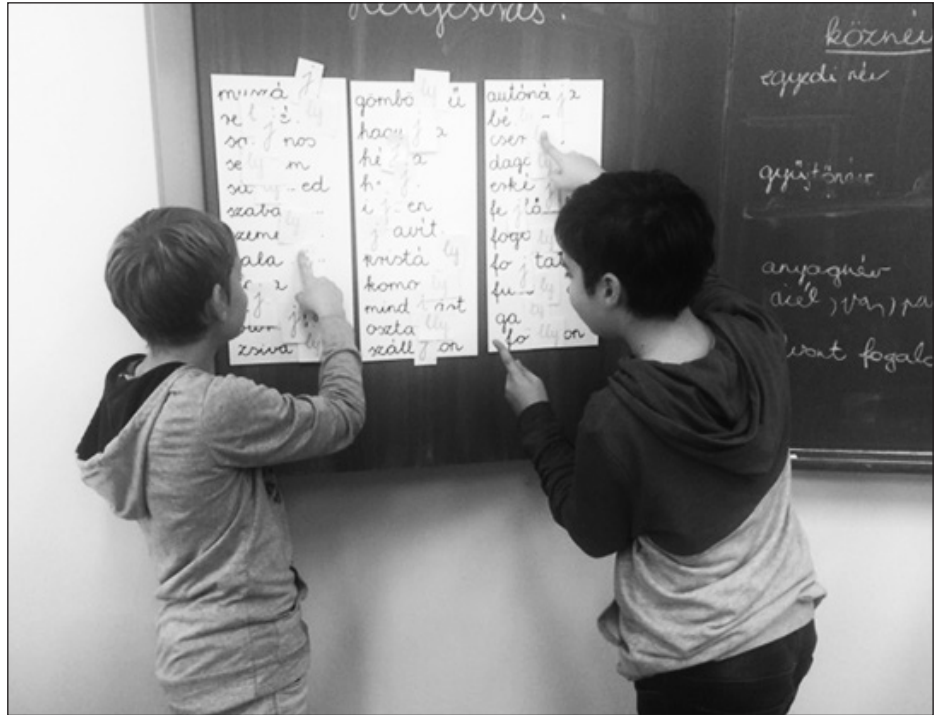
Kooperatív tanulási technikák alkalmazása a Szőnyi István Általános Iskola és AMI-ban

Kooperatív tanulás (nemcsak) nyelvtan órán

Mai felgyorsult, információdús világunk a jelen pedagógusát nap, mint nap új kihívások elé állítja. A tanári szerepnek változnia kell! Már nem állja meg helyét a frontális oktatás: az ismeretek átadására hatékony, innovatív módszerek szükségesek.

A múlt alkalommal volt szerencsém a 6. osztályos nyelvtan órára ellátogatni. Kollégám, *Wölcz Ildikó* szakmai felkészültsége, a tanulási folyamat megszervezése, a pedagógus segítőkész személyisége, háttérbe szorulása, a diákok motiváltsága, aktív részvétele, együttműködésük a feladatokban mind-mind együtt teremtették meg a csoportban való tanulás alapvető feltételeit.

A feladatok öt helyszínen zajlottak és felölték a nyelvtani témakörök nagy részét (szófajok, helyesírás, betűrend). A gyerekek örömmel mentek egyik állomásról a másikra és lelkes eszmecesterket

folytatva, egymással közösen oldották meg a játékos feladatokat.

A csoportban tanulás facilitál, segíti a kompromisszumra való hajlamot, fejleszti a szociális érzékenységet, a problémamegoldó gondolkodást, oldja a szorongást; miért ne alkalmaznánk hát mindennap?

Csoma Eszter

Német nemzetiségi nap Zebegényben

Német nemzetiségi hagyományörző napot tartottunk az őszi szünet előtti szerdán, október 20-án a zebegényi Szőnyi István Általános Iskolában és AMI-ban. A rendezvény vetésforgó szerűen több teremben zajlott, az osztályok menetlevéllel keresték fel az egyes állomásokat.

A tanulók az első teremben sváb hagyományokhoz hűen monogramjukat festették meg fekete fotópapírra, melyekből az elkövetkező nemzetiségi órákon plakátokat készítenek. A második helyszí-

nen a játéka volt a főszerep. Itt memória, puzzle és dominók segítségével mélyítették el ismereteiket a sváb ételekről, gyógy módokról és idézték fel a tanultakat a korabeli oktatásról. A harmadik teremben a modern technika találkozott a hagyományokkal, számítógépes kvízzel mérték össze az osztályon belüli csoportok a tudásukat. A negyedik állomást *Jung Ágnesnek*, a Sebegin Hagyománymentő Egyesület vezetőjének köszönhetjük. Történeteiben a régi használati tárgyak

megelevenedtek, az érdekes anekdoták színesítették programunkat.

Értékelésként mosolygós arcokat gyűjtöttek a diákok, melyeket az eredményhirdetéskor igen finom édességekre vált-hattak be.

Az élménydús nap támogatását a zebegényi Német Nemzetiségi Önkormányzatnak szeretnénk megköszönni, aki lehetővé tette a hagyományörző nap megvalósulását.

Hegyiné Zámbo Krisztina

Október 23-i megemlékezés a Szőnyi István Általános iskolában

*Amikor egy nép azt mondta:
Elég volt!*

*“Avanti ragazzi di Buda,
Avanti ragazzi di Pest,
studenti, braccianti, operai,
Il sole non sorge più a Est.”*

*“Előre mind budai srácok,
Előre mind pesti fiúk
Diákok, földművesek, munkások,
A Nap többé nem keleten kel fel.”*

1956 októberében egész Európa figyelemmel kísérte, ahogy a magyar egyetemisták és a később hozzájuk csatlakozott tömeg

azt mondta, nem kér többet a megaláztatásból, a félelemből. Elég volt a szovjet megszállásból, a sztálinista diktatúrából!

A magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseményeit ismertették iskolánk 7. osztályos tanulói. Október 23-tól november 4-ig kronológiai sorrendben kísérhettük nyomon az '56-os forradalom és szabadságharc főbb történéseit. A háttérben forradalmi zene, a képkockákról szabadságvágygal, büszkeséggel, bátorsággal teli fiatalok és idősek köszöntek ránk.

Köszönjük a felkészítő pedagógusok munkáját és a gyerekek előadását!

Csoma Eszter

Téli nyitva tartás a múzeumban

A Szőnyi István Emlékmúzeum, ahogy eddig minden évben, 2021. november 1-jétől átállt a téli nyitva tartásra, így csütörtöktől vasárnapig 10:00-16:00-ig tart nyitva. Előzetes bejelentkezés után, továbbra is várjuk más időpontban is a látogatókat! December 13 és december 26 között a múzeum zárva tart. Újdonság viszont, hogy a két ünnep között december 27-től december 30-ig nyitva tart 10:00-tól 16:00-ig. Amennyiben a járványhelyzet megengedi, úgy érdekességgel készülünk a látogatók számára.

Jogosan vetik fel sokan azt a kérdést, hogy mit is csinálnak a múzeumi dolgozók, amikor a múzeum zárva van. Mivel a múzeum dolgozói május és októberi hónapok között heti 5 munkanap helyett 6 munkanapot előre ledolgoztak, így a heti négy munkanap a már ledolgozott napokkal kiegészül. A még ki nem adott szabadságokat is ilyenkor veszik ki a dolgozók. A múzeum élete ekkor azonban nem áll le. Rajzpályáza-

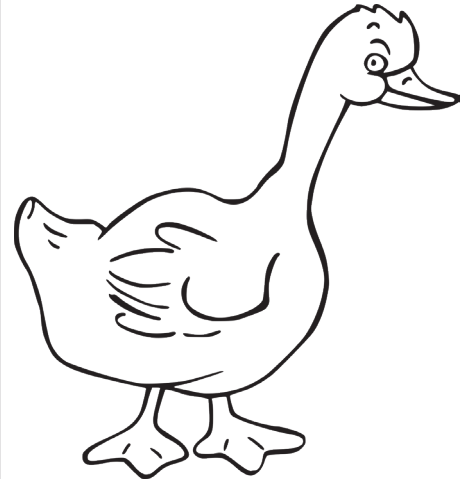
tot írtunk ki diákoknak, és készülünk a Szőnyi Múzeum karácsonyfájának fel díszítésére az elkészített alkotásokból, november 27-én, szombaton. Ehhez kérjük az Önök segítségét is. Ha van olyan fenyőfája, amit fel tudna ajánlani, kérjük, jelezze a múzeum elérhetőségein! Természetesen részt veszünk, ahogy a korábbi években, a település mesekalendárium programjában is.

Egyedül a téli hónapok idején van alkalmuk a múzeumi dolgozóknak arra, hogy az olyan munkákat is elvégezzék, amire a nyári nyitva tartás ideje alatt nincs lehetőségük, illetve hosszabb időt vesz igénybe. Nagytakarítás, portalanítás, tárgyak mozgatása, áthelyezése, kiadványok leltározása. Jelenleg már folynak az előkészületek a következő évi időszaki kiállítás tervezéséhez, illetve tovább folytatódnak a már elkezdett adminisztrációs és feldolgozási munkák.

Csibi Kinga
múzeumvezető

Márton nap

Reményeink szerint idén – november 11-én – hagyományos formában, a szülőkkel közösen ünnepelhetjük meg a Márton napot. Terveink szerint délután fél 5-kor fénylő lámpásainkkal vonulva fogunk elsétálni a polgármesteri hivatal előtti füves területre. (A

helyszín a gyermekek biztonságát szem előtt tartva módosult.) Libás körjátékok és az ünnephez kapcsolódó magyar és német dalok előadásával emlékezünk meg Szent Mártonról.

Várunk mindenkit szeretettel!

Leskóné Zádor Gabriella
óvodavezető

Köszönet a támogatásért

A Dunakanyar Lángos Büfé 100.000,- Ft értékű játék vásárlással támogatta a zebegényi óvodásokat. Az elsősorban fejlesztő játékok már átadásra kerültek.

A nagylelkű adományt hálással köszönjük a gyermekek nevében is.

Napraforgó Óvoda pedagógusai

Az őszi szezon vége felé közeledve

Felnőtt csapatunk újabb két mérkőzésen van túl, mely egy győzelemmel (Dunabogdány-ZGSE 2-4) és egy vereséggel (ZGSE-Csomád 1-3) zárult, de a mutatott játék és a helyezés alapján esélyünk van dobogós helyen megkezdeni majd a téli szünetet. Még három összecsapás vár a gárdára, melyen reális cél a 6 vagy 9 pont megszerzése! A csapat jól szerepel, egységes és tudatos focit játszik, de a szűk játékoslétszám miatt Szűcs Zoltán játékos-edző nem mindig tud frissíteni meccsek közben és ez sokszor nehézségeket okoz a végjátékban! Télen igyekszünk stabilizálni a játékoskeretet!

Fiatal focistáink befejezték a kinti edzéseket és a helyi iskola tornatermében folytatják a gyakorlást. Fejlődésüket mutatja, hogy az U11-es alakulatunk tagjai a váci Bozsik tornákon elcsípnék már 1-2 győzelmet is, míg az U13-as csapatunk az utolsó hazai meccsén Kocsis András csapatkapitány 2 góljával megszerezte első győzelmét!

ZGSE-Tökmag Focisuli 3-1
Gratulálunk nekik!

Az őszi szünet végére is maradt egy csattanó!

Menyhei Zoltán edző szervezésének köszönhetően és szülői segítséggel ellátogattunk a Hidegkúti Nándor Stadionba (MTK pálya), ahol az 1. osztályú MTK-DVSC meccset nézhettük meg élőben! Nagy élmény volt a gyerekeknek, akik szép számmal (21 fő!) jelentkeztek erre a programra! A mérkőzés végén egy szerencsés kisfiú (Lacza István) ajándékba kapott egy eredeti MTK mezt, Balázs Benjámint profi labdarúgótól! Az öröme határtalan volt! Természetesen a szurkolás és meccs hangulata gyorsan feledtette mindenki vel az otthoni ebédet, így hazafelé egy "Meki" felé vettük az irányt és a két edző megvendégelte gyerekcsapatunkat! Jó kis csapatépítő program volt ez! Hálás köszönet az utaztatásban és kísérésben részt vevő helyi szülőknek! Ahogy mondani szokták, ez igazi csapatmunka volt!

A következő számban már az őszi szezon végeredményéről tudunk beszámolni!

Addig is: Hajrá ZGSE!

Szűcs Zoltán

A Zebegényi Hajó SE hírei

Az egyesület kicsi, de annál sikeresebb csapattal képviseltette magát az első nemzetközi kajak-kenu versenyén, melyen 5 ország számos klubja állt a rajtvonalhoz.

Az egyesületünk 5 hónapos fennállásához képest kimagasló eredménnyel zártunk.

MK-1 - 4. hely

2 darab 5. hely, 9. hely

MK-2 - 7. hely

A következő nagy megméretés a novemberben zajló kajak-kenu Nagy-Hideg-hegy futás lesz.

Minden kajakozni vágyót szeretettel várunk.

Kosztján József

6. GLÜHWEIN FEST
JÓTÉKONYSÁGI
Forraltbor-főző
verseny

2021.
November
27.

ZEBEGÉNY
FÖTÉR

17:30
Ünnepélyes megnyitó
az első adventi gyertya
meggyújtása, borszentelés

18:00 Szentmise

19:30
Eredmény-
hirdetés

Névezéseket november 24-ig várunk!
Info: [forraltbor.zebegeny](https://www.facebook.com/forraltbor.zebegeny)

A BEFOLYT ÖSSZEGBŐL A ZEBEGÉNYI EGYHÁZKÖZSÉG KARÁCSONYI SZERETETCSOMAGJAINAK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT TÁMOGATJUK.

Zebegényi NEMET NEMZETISÉGI ONKORMÁNYZAT
 ZEBEGÉNYI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Zebegényi bolhapiac

Szeretettel meghívunk mindenkit a zebegényi bolhapiacra december 5-én vasárnap a Danu Fröccsterasz és Vásártér területére, délelőtt 10 és Délután 3 óra között.

Hozza ki ön is feleslegessé vált tárgyait, és adjuk el együtt!

Tegyünk mi is a fenntartható jövőért, adjunk még egy esélyt a használt tárgyainknak!

Nincs semmi eladnivalója? Látogasson ki hozzánk vásárlóként, hátha talál valamit, amit már régóta keres, de már sehol sem találja meg.

Eladóként a részvétel előzetes regisztrációval lehetséges.

Jelentkezni lehet a zebegenyibolha@gmail.com email címen, a zebegényi bolhapiac facebook oldalán, amire az itt látható QR kód is mutat, vagy 12 óra után az alábbi számon: 06303598669

A jelentkezési határidő: december 1-e Szerda.

A rendezvényen eladóként elsősorban a helyi lakosok jelentkezését várjuk.

Márton napi séta

Az ünnepkör ritmusa most Márton naphoz ér! Nagyon lelkes lámpáskészítő workshopon vettünk részt november 7-én, vasárnap, ahol szép lámpások készültek! Gyűjtünk egy kis fényt, hogy fénye világítson a sötétebb időszakban.

Rövidebbek a napok. Hűvösödik. Egyre inkább befelé fordulunk. Fényekkel töltjük meg az otthon, az utcát, így próbálunk egyensúlyozni a téli, hidegben és sötétebb időszakban.

A Márton napi séta programja:

Helyszín: 2627 Zebegény, Árpád u.5.

- 17:30 Találkozó
- 17:45 Séta indul

- 18:15 Tűzrakás a Duna-parton
- Teával és forralt borral készülünk
- Ha tudsz magaddal hozni egy kis süteményt, pogácsát, az nagyon jó! A tűz körül megosztjuk egymással.

- Beszélgetés a Márton napról

Egész életünket átíveli az évkörön elhelyezkedő ünnepek folytonossága. Ünnepeink egyéni szinten és ünnepeink közösségi szinten. Hogy mit és milyen módon, ez nagyon sok mindentől függ.

Ünnepkör programsorozatunk célja bemutatni az ünnepek minőségét, tartalmát és értelmét, beszélgetéseken, kulturális programokon és tetteken keresztül. Keressük az ünnepek miértjét, minőségét.

Igyekszünk közösségformáló tulajdonságainkat is hasznosítani, hogy az ünnepek minőségét bele is tudjuk építeni a mindennapjainkba.

Tartsatok velünk!

Rügy Egyesület

Mi az igazi siker

Az elmúlt hetekben sokat jártunk a temetőbe. Reményik Sándor versét idézzük, majd a Mindenszentek ünnepe kapcsán szemléljük: Mi az igazi siker.

Reményik Sándor:

Halotti beszéd a hulló leveleknek

Látjátok feleim, hogy mik vagyunk?

Bizony bíbor és bronz és arany

És örökkévaló szent szépség vagyunk.

Ahogy halódunk, hullunk nesztelen:

Bizony, e világ dőre, esztelen

Pompájánál nagyobb pompa vagyunk.

Nem történhetik velünk semmi sem,

Mi megronthatná szép, igaz-magunk.

Míg a fán vagyunk: napban ragyogunk,

S ha alászállunk: vár a hús avar,

Testvér-levél testvér-lombot takar,

Ott is otthon vagyunk.

Ha megkeményedünk és megfagyunk:

Zúzvara csillog rajtunk: hermelin.

Bíbor után a fehér hermelin.

Bizony szépek vagyunk.

Látjátok feleim, hogy mik vagyunk?

Ha végre földanyánk része leszünk,

Ott is szépek leszünk,

Ott is otthon leszünk.

És árvaság csak egy van, feleim:

Az erdőn kívül lenni.

Othontalannak, hazátlannak lenni.

Nagyvárosok rideg utcakövén

A széltől separtetni.

Sok más szeméttel összekevertetni.

Árvaság csak ez egy van, feleim.

S amíg itthon vagyunk:

Bizony bíbor és bronz és arany

És örökkévaló szent szépség vagyunk.

Mindenszentek ünnepén, a Jelenések Könyvéből való olvasmányban olvastuk, hogy egy angyal az élő Isten pecsétjével jelöli meg a kiválasztottakat a végső pillanatok előtt. Pecsétet arra szoktunk tenni, amit befejeztünk, lezártunk, amihez már nem kívánunk

hozzátenni semmit. A pecsét annak a jele, hogy „kimondatott, elvégeztetett, befejeztetett”. Amikor egy ember életére kerül rá az élő Isten pecsétje, az annak a jele, hogy az illető célhoz érkezett, a léte teljessé vált. Amikor a szenteket ünnepejük, akkor egy teljes életet ünnepeünk: nem egy ideiglenes sikert, egy éppen aktuális részletet, nem egy jó képességet, vagy egy boldog napot, hanem a célhoz érkezést, a beteljesedést. Mennyire jellemző körülünk gondolkodására, hogy egészen apró sikereknek, részlet-eredményeknek is nagy feneket kerít. Szinte már zavarba ejtő külsőségek között, hatalmas ajándékokkal ünnepeünk egy-egy óvodás ballagást. Dicséretet özőn várják (és kapják is) sokszor a diákok egy-egy jó jegyért, ajándék-halmokat az általános iskola, vagy középiskola nem is feltétlenül túl sikeres befejezéséért. Micsoda bálványozás veszi körül az aktuálisan népszerű zenészeket, sportolókat! Igen, sokszor tűnik úgy, hogy emberek „révbe érnek”, „csúcsra jutnak” már itt a földi életük során egy-egy jelentős siker révén; részleges eredményeket felmutatva is. Tényleg így van? A későbbiekben, nagyon sokszor találkozunk azzal, hogy ezen embereknek egyáltalán nem sikerül állandósítani ezt a sikert, nem tudnak megmaradni mindvégig a csúcson. Felérték ugyan egy hullámhegy tetejére, de aztán alázuhannak onnan: életükre még nem került rá a pecsét, az élő Isten pecsétje. Hány és hány ünnepezt sztar végezte, végzi nyomorúságos körülmények között... Hány és hány gyorsan felívelőnek látszó életpálya zuhan a mélybe, amikor az őt magasba toló, pártfogó személy, vagy média kihátrál mögüle.

Ezzel szemben a szentek életében éppen egy ellentétes mozgást látunk.

A mindennapjaik itt a Földön sokszor tele vannak komoly küzdelmekkel, áldozatokkal, fájdalommal.

Látszólag nem sok sikert tudnak felmutatni, a fogyasztói szemlélet tekintetével nézve életük nem tűnik túl eredményesnek. Nem halmoznak föl vagyonokat, nem veszi körül őket tapsvihar és ováció. Gyakrabban inkább meg nem értés és ellenállás. Azonban mégis tudják, érzik, hogy a helyes úton járnak: napról-napra közelebb kerülnek végső céljukhoz, az örök boldogsághoz. Nem csak egyszer – egyszer tudnak valamit felvillantani, hanem életük egésze teljesedik ki, földi életük végére.

„Nyugtával dicsérd a napot!” – szoktuk mondogatni. Vajon el is fogadjuk azt, amit ez a szólás kifejezni akar? Nem véletlen, hogy a szentté avatásra mindig csak az illető személy halála után kerül sor. Az élő Isten pecsétje, csak ekkor kerülhet rá valakinek a személyes küldetésére, életútjára.

A görögkatolikus liturgiában van egy fohász, amivel most zární szeretném a gondolataimat: „Hogy életünket keresztény módon, gyötrellem és szégyen nélkül végezzük be, s Krisztus ítélőszéke előtt jó feleletet adhassunk, könyörögjünk az Úrhoz!”

Csáki Tibor
plébános

Múltunk

A 2000-es évek elején az iskolában Hagyományörző szakkör működött. A gyermekek felkutatták a falu épített és tárgyi örökségét, valamint idős emberekkel riportokat készítettek.

A lelkes csapat újságot is szerkesztett havi rendszerességgel, amelynek a HAGYOMÁNYÖRZŐ volt a címe.

A szülők, nagyszülők is segítettek a munkát.

Kiállítások, nyertes pályamunkák, helyezések, helytörténeti vetélkedők koronázták meg tevékenységüket.

A gyermekek felnőttek, azóta édesanyák, édesapák lettek.

Most ezekből a munkákból válogatunk.

Maróti Géza és Zebegény (1. rész)

Maróti Géza életmű kiállítása 2002. október 9-én nyílt meg az Iparművészeti Múzeumban, a művész egykori cégjeles papírján invitálták a közönséget a megnyitóra.

Ma már kevesen tudják, hogy ki is volt Maróti Géza. Zebegényben is feledésbe merült a neve, pedig több épülete a mai napig a falu színfoltja.

Az 1875-ben született szobrász, belsőépítész, grafikus, kiállítások rendezője, a 20. század első évtizedeinek egyik legsikeresebb művésze volt.

Édesapja földbirtokos Aranyosmaróton (Szlovákia). A család elszegényedése után Pestre költöztek, ahol Maróti Oppenheimer Ignác épületszobrásznál dolgozott. Munkája mellett tanult és a bécsi Képzőművészeti Akadémiára járt. Közben idegen nyelveket sajátí-

tott el, és aktívan sportolt. 1898-ban megházasodott. Fritz Leopoldinát, egy bécsi kőszobrász lányát vette feleségül. 25 éves volt 1900-ban, amikor önálló műhelyt nyitott Pesten a József utcai műteremházban.

Divatos épületszobrászként a Zeneakadémia két homlokzati felső géniusz figuráját (1904-07), a Gresham-palota díszzeit (1905), a Pesti Hazai Takarékpénztár homlokzati plasztikáit (1905-10) Ráth György síremlékét (1911) készítette ekkor. Közben szobrásztárnárnaként dolgozott az Iparművészeti Iskolában és a József Műegyetemen.

Mint aktív sportember támogatta az egyetem sportegyesületét, és mint jó humorú bohém, a „Megfagyott Muzsikusz” című, egyetemi hallgatók által szerkesztett vicclapot. A zebegényi

templom tervezőjét, az ún. „Fiatalok” csoportjához tartozó Kós Károlyt is tanította mintázásra, aki az egyetem elvégzése után rövid ideig Maróti Géza irodájában is dolgozott. *Életrajz* című önéletrajzi regényében így emlékezik erre az időre: „Ha most, félszázad távlatában, visszagondolok az én rajzoslegény háromnegyed esztendőmre, hálás vagyok sorsomnak, hogy életutam elején Pogányhoz és Marótihoz vezetett. Mert hiszem, hogy alig tanulhattam volna meg más építész irodákban, amit ennél a két építészembernél”.

„Közben Kós Károly volt tanítvánnyommal egyszer elkerültünk Prinkipo szigetére és éppen valami leányiskola féle tömegkirándulásba pottyantunk bele. Mivel ott találkoztunk egy háton vihető verklivel, úgy eszembe jutottak a szép certosai és prágai idők. Kibéreltem tehát a „hangszot” és felváltva vittük a hátunkon és vekliztünk a jókedvű fic-kánczó és vihogó leányseregnek. A kezemben lévő fénykép szerint.” – Maróti Géza emlékiratából.

Maróti első nemzetközi sikerét, az 1906-ban megnyílt Milánói nemzetközi iparművészeti kiállítást magyar pavilonjával szerezte, amely elindította a külföldi megbízások felé vezető úton. A velencei biennále állandó magyar házát, melynek kialakításában Kőrösfői Kriesch Aladár és Nagy Sándor is közreműködtek, 1909-ben adták át.

(A következő számban folytatjuk)

Maróti Géza zebegényi vonatkozású alap kutatását készítette: Klemmné Németh Zsuzsanna

Atdolgozta:
Skripek Péter
(2002)

November – András hava

A disznóvágás és disznótor hagyományos időpontja

Disznóölés – részlet a Zebegény Sváb Ételek című könyvből

A disznóöléshez előző nap fel kellett készülni. Meg kellett sütni a kenyeret, amit a hurkába tettek. Zsemlét csak jóval később kezdtek használni az disznóöléshez. Megtisztították a hagymát és fokhagymát, előkészítették a szükséges edényeket és eszközöket /rémfá, forrázó-teknő, katlan hurkapálcák kihelyezése/. A disznó már előző este nem kapott enni.

Mit ettek a disznóölés reggelén? Természetesen először ittak egy kupi- ca fogó pálinkát, hogy jobban menjen a disznó megfogása. Amikor leszúrták a malacot, a véreből a következő készítették: véres-májás hagyma tojással. A szűrés után következett a forrázás. A disznót forrázó teknőbe tették, a katlanba már lobogott a víz, melybe egy fél vödörnyi hideg vizet öntöttek, hogy a leforrázott disznó szőre ne süljön be a bőrébe. Ezután levakarták a szőrét. Létrára tették a disznót és éles késsel még egyszer átborotválták. Lemosták hideg vízzel, a hátsó lábain a bőrt felvágták és az inaknál fogva a rémfára felakasztották. Kihúzták alóla a teknőt, majd megkezdődött a gázzal való pörzsölés. A feketére pörzsölt disznót meleg vízzel megmosták, hogy fölpuhuljon a megpörzsölt bőr, majd késekkel levakarták az égett felületet. Mikor már szép tiszta volt az állat, gyönyörű sárgás színűvé vált a bőre. Az egész disznót még egyszer lemosták. Ezután kezdődött a disznó feldolgozása. A sonkákat, szalonnákat kikanyarintották és a többi húst is kitétték a hidegre hűlni. A félbe vágott disznó fejét a tokaszalonna levágása után a többi hússal együtt katlanba tették.

A kolbász készítése a húsok ledarálásával kezdődött. Fontos az arány, hogy sovány és zsíros hús megfelelően legyen benne. Ezután vajlingba tették és fűszereztek a következőképpen. 10 kg húshoz adtak 20 dkg paprikát, 4-5 dkg borsot, 7 dkg fokhagymát háromszor átdarálva, majd az egészet alaposan összekeverték- Időnként megkóstolták, és még ízlés szerint fűszereztek. Ha megfelelőnek találták az ízét, következett a kolbász töltése. Itt vigyázni kellett, hogy levegő ne kerüljön a bél-

be töltés közben. Ha ilyen történt, ott a kolbászt tú vel megszurkálták, így a bél a húshoz tudott száradni. Töltés után a kolbászt ródra aksztották, szikadani hagyták, majd megfűstölték. Ha egy füstölőnek jó híre ment, akkor a szomszédok és falubeliek is oda vitték füstöltni a kolbászt és a sonkát. A füstölőt leggyakrabban fűrészpórral fűtötték. Hideg füstön fűstöltek, hogy a zsír ne olvadjon ki a kolbászból.

Amikor a húsok megfőttek a katlanban, akkor ették a Kesselfleisch /ez körülbelül 12 tájt volt/. A katlanból kivett húsok, szalonnák és a máj ledarálása következett a felkockázott kenyérral és dinsztelt hagymával, fokhagymával együtt. Mindezt egy hatalmas vajlingba tették, hozzáadták a megfőzött riszt és a következőképpen fűszereztek a májas hurkát /Lewervöscht/. 10 kg.nyi mennyiséghez kell: rizs 2-3 dkg, 3 kanál só, 1-2 dkg majoranna, 4-5 dkg bors, 2 evőkanál pirospaprika. Amikor mindezzel összekeverték, következett a hurka töltése. A beleket előzőleg megtisztították, kifordították, ez nagyon alapos munkát igényelt. Amikor tiszta volt a bél, spádlizták. Ez azt jelentette, hogy 30-40 cm-re feldarabolták, majd az egyik végét hurkapálcikával elkötötték.

A véres hurka /Blutvöscht/ készítésénél a majoranna mellé (3-4 dkg ízléstől függ) grízt is tettek bele sok helyen. Amikor a hurka elkészült, katlanba tették és megfőzték. A víznek forrni kellett, de mikor a hurka bekeült a forró vízbe a paraszt kiszedték a katlanból, hogy a hurka ne főjön szét. Egy óráig állt ebben a lében a hurka. Bizony az nagy bosszúság volt, ha szétfőtt a hurka. (A disznósajtot is ekkor tették a katlanba abálni).

A disznósajt /Schwartlwörscht/ a megfőzött fejhúsból és bőrkéből készült. Ez a zsírszalonna lehúzott péntek bőre. Nálunk a disznó orra is ide került. Ezeket ledarálták és fűszereztek, majd a gyomorba töltötték, és a végén abálléban megfőzték.

Abált szalonna /Paprikaspeck/ a hasalja vagy tokaszalonna, amit katlanban megfőztek, még melegen fűszereztek paprikával, sóval és fokhagymával.

Glózer kereszt

A Deák Ferenc utca végén, ahol a Nagymaros felé vezető út kezdődik, áll a Glózer kereszt. Megkérdeztük (Gaboláné) Glózer Duci nénit, mi a kereszt története?

Elmesélte. Szülei, Glózer Lipót és Wetzl Rozália az 1800-as évek végén állították. F fiatal házaspár voltak, és első kisfiuk, Lipót, csecsemő korában meghalt. Második fiuk kisgyermek korában halt meg. Harmadik fiuk beteges volt. Ekkor megfogadták, ha a gyermek életben marad, kereszt állításával hálálják meg a jó Istennek. Szüleinek három lány és nyolc fiú gyermeke született, akik egészségben felnőttek.

Az idő múlt, a testvérek megöregedtek, meghaltak, elkerültek a faluból. A kereszt rogyadozott, a táblára írt vers lekopott. János, aki a legmesszebbre került (Ausztráliába) 1981-ben hazalátogatott, és egy új keresztet állíttatott. Öccse, Károly az általa régen írt versiket új táblára festette, és elhelyezték a keresztben szüleikre emlékezve. Kapás László atya szentelte fel az új keresztet. A vers azóta újra megkopott, de még olvasható.

Megtudtuk, hogy Károly bácsi készítette egy új réztáblát a verssel, mely a nyár folyamán a keresztre lesz rögzítve.

*Csodáld a természetet,
Isten szent templomát.*

*Őt dicséző éneket,
Madarak szép dalát.
Erdő színe virágai
Köszöntik-e napot.
Ember ki erre jász
Emeld meg kalapod.*

Skripek Péter
2001

Fotó: Csókáné Salamon Melitta

A „Kis-utca” Aranka nénije

A csodálatos fekvésű zebegényi temető sok embernek ad végső nyughelyet. Itt vannak közvetlen családtagjaink, öseink, barátaink, kedves szomszédaink és nagyon sokan, akiket nem is ismertünk.

Itt nyugszik *Edvi Illés Aranka* is, a híres és nagy *Edvi Illés* család egyik ágának leszármazottja, a „Kis-utca”, pontos nevén, József Attila utca Aranka nénije.

Az *Edvi-Illés* család az 1500-as évekig tudja visszavezetni családfáját, mely az évszázadok során egyre terebélyesedett. Az Arcanum.com oldalán *Kempelen Béla Magyar nemes családok* 5. kötete tartalmazza az *Illés (edvi) család* családfáját 15 ágra bontva, melynek tanulmányozása során csodálkozik el az ember, hogy mennyi híres, nagy ember adott ez a család az országnak. Szobrász, festőművész, grafikus, csipkekészítő (a Hunnia csipke megalkotója), ötvös, írók, költők, egyházi méltóságok, mérnökök, ügyvédek, ügyészek, bírók, magas állami tisztséget betöltő hivatalnokok, főhadnagyok, alezredes, százados, őrnagy és talán nincs is a társadalomnak olyan szegmense, ahol a történelem során az elmúlt 500 évben ne találunk volna egy – a minden valószínűség szerint –, az *Illés* nemzetségből származó *Edvi Illést*.

Az *Edvi Illés* család más tagjai is kötődtek a Dunakanyarhoz. *Edvi Illés Aladár* a híres festő verőcei nyaralója ma is áll a főúton, jelenleg a Helytörténeti Múzeumnak ad otthont. Az épület anno Erzsébet-lakként volt ismert és itt élt *Edvi Illés Izabella*, aki a híres Hunnia csipke megalkotója volt.

Aranka néni a régi zebegényiek, főleg a „Kis-utcában” lakók, valamint a templomba járók mind jól ismerték. A templomban a bal hátsó térdeplőt eszébe sem jutott senkinek elfoglalni, mert az Aranka nénié volt, akit időnként elkísért az Úr házába épp aktuális cicája. Szemtanúja voltam, hogy a cica egy nyávogás nélkül ült a térdeplő Aranka néni mellett, maximum türelmetlenül toporgott, vagy épp a lábához dörgölődött.

Mellékesen megjegyzem, hogy a Katolikus Egyház október 4-én világszerte megemlékezik Assisi Szent Ferencről, aki a környezetvédelem és az állatok védszentje is. Ebből az alkalomból vasárnap a plébániákon sokféle áldják meg az állatokat, például Bécsben a Stephansdom előtt 17 órakor a dóm plébánosa.

Visszatérve Aranka néniére, sok kedves történet fűződik hozzá, szeretetteljes egyéniségére jellemző eset, amikor

egyszer nyáron egy hirtelen jött hatalmas vihar során, mintha dézsából zúdult volna az eső (a falu fele a szigeten ragadt), hömpölygött mindenhol a víz. Aranka néni szomszédja Böke, épp akkor ért haza Trabantjával és le akart állni a pincéjébe. Kiugrott, hogy kinyissa a pinceajtót, de rosszul húzta be a keziféket és a kocsit a pinceajtóhoz szorította. Többen konstatálták a helyzetet és már úton volt a segítség. Aranka néni úgy segített, hogy földig érő zöld kapucnis esőkabátjában odatotyogott, esernyőt tartott Berkesi úr feje fölé és kedvesen elbeszélgetett vele, amíg a mentő csapat megérkezett.

Ennek az írásnak apropóját az adta, hogy a férjem családjának sírja mellett van Aranka néni sírja. Kivételes intelligenciáját bizonyította, hogy amikor érezte, közeleg az idő, amikor sem testi, sem szellemi képességei nem fogják lehetővé tenni, hogy gondoskodjon magáról, felkereste a Máltai Szeretetszolgálatot, és patak parti kis házat felajánlva gondoskodott életének arról az időszakáról, amiről tudta, hogy nem fog tudni már irányítani. Utolsó éveit a Szeretetszolgálat Bakonyszentlászlói otthonában töltötte, szeretetben, megértésben. Minden nyáron hazahozták Zebegénybe, hogy meglátogathassa szeretteit a temetőben, utolsó évben, pedig végleg megtért családjához.

A sír puritán, kövekkel elkerített kis földdarab, ahol három fa kereszt volt, kettő jeltelen, vagy az idő tette jeltelenné, de a harmadikon felirat és egy szép korpusz van. A keresztben lévő felirat szerint a fejfát *Edvi Illés Istvánné* született *Brenner Aranka* emlékére állították. A családfát tanulmányozva megállapítható, hogy ez a kereszt Aranka néni

édesanyja emlékére készült, akinek viszont sem születési, sem halálozási dátumát nem találtam. Aranka néni édesapja *Edvi Illés István* 1866-1911-ig élt, ebből valószínűsíthető, hogy felesége, aki négy gyermeket szült (Ilonka 1896, István 1898, Iván 1900 és Aranka 1903) valamikor a XX. század elején halhatott meg, de hogy hol és mikor, mikor kerültek hamvai Zebegénybe sajnos nem tudható. Azt tudjuk csak, hogy a József Attila utcai házat Aranka néni és leánytestvére Ilonka vette, de nem tudom, mikor költöztek ide. (A fiútestvérek, akik katonatisztek voltak, a második világháború alatt hunytak el.)

A ház megvételéről is van egy kedves történet, ezt Aranka néni mesélte el. Már megállapodtak az eladóval a vételár kifizetésében, de akárhogy számolgattak sehogy sem akart összejönni a pénz. Nem hiányzott sok, de a megadott időpontra sehogy sem akart összejönni. Aranka néni akkoriban a váci székesegyházat is gyakorta látogatta és az ottani plébánosnak mesélte milyen nehéz helyzetbe került. A plébános, aki természetesen jól ismerte Aranka néni egy percig sem gondolkodott, a székesegyházban fellelhető összes készpénzt (főleg az elmúlt szertartások perszépénzeit) odaadta. Így sikerült megvennie a zebegényi házat és tartozását egy hónapon belül visszafizette.

A temetőben lévő nagy kereszt már Aranka néni életében megsérült a Krisztus fej kettétört és levált, majd az egyik kéz fele is leesett. Néhány éve beszélgettünk férjemmel, hogy megcsináltatjuk. Hazavittük a darabokat, még a fából készült, Krisztus kezét átszúró fa szög is megllett.

Most jött el az idő, hogy ezt a régi ígéretünket teljesítem, így halottak napjára szépen felújítva áll a kereszt, köszönet érte *Mundi Marcinak*, aki nagy gonddal állította helyre, pótolta a korhadt részeket, sógornőnek *Horváth Gyuláné* (Csöpinék) aki a másik keresztől óvatosan levette a kis keresztet, férjének Gyulának, aki szépen felújította és elkészítették a hiányzó feliratokat is.

Köszönöm *Fieszl Csaba* alpolgármester úrnak, hogy szólt az önkormányzat munkatársainak, akik segítettek a kiszállításban és szépen a helyére állították a keresztet. Köszönöm.

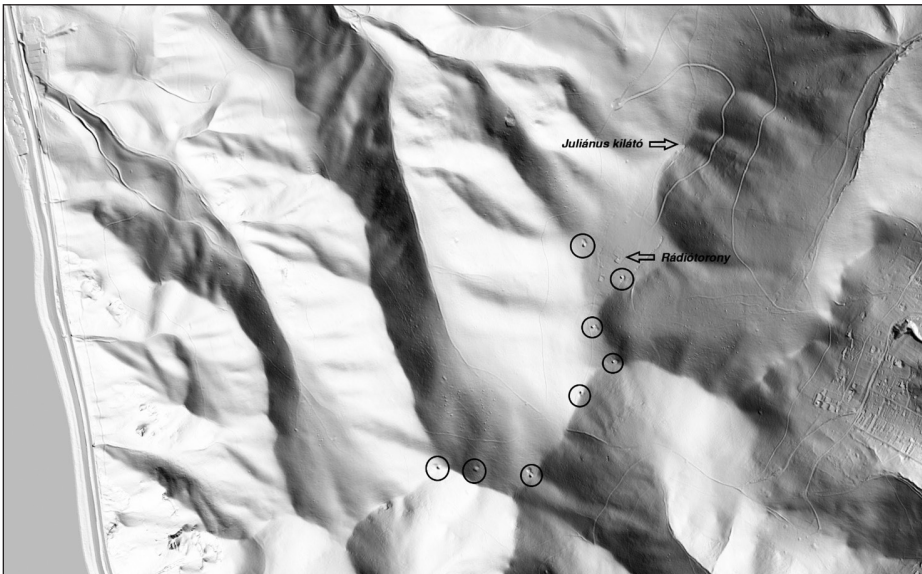
A halottak láthatatlanok ugyan, de azért jelen vannak - mondta *Szent Ágoston*.

Mi, akik nap, mint nap találkozunk vele, így érzünk Aranka néniel kapcsolatban is. Kedves, szeretetteljes személyiségét sosem felejtjük el.

Böör Katalin

A hegyes-tetői „zsombolyok”

Az „ős zebegényiek” már gyermekkoruk óta kirándulnak Hegyes-tetőre és látják a Szent Mihály-hegy gerincén a sziklába vájt mély gödröket/aknákat. A történetüket megismertetni a beköltözőknek is érdekes lehet, de a tájékozódni vágyó túrázónak is próbálunk a felmerülő kérdésekre válaszokat felkínálni. Az erdő az oszmán idők elmúlta óta Koronauradalom és jogfolytonosan a Magyar Állam tulajdona, jelenleg az Ipolyerdő Zrt. Nagymarosi Erdészetiének vagyongazdálkodásába tartozik.

Magyarország folyóin csupán néhány helyen lehetséges hatékony vízi erőmű kialakítása. A mérnökök az ötvenes évek elején kezdtek komolyan tervezni Nagymaros és Visegrád között egy vízerőművet. Ehhez kapcsolódott volna a tervek szerint egy „szivattyús energiatároló tó”. Mielőtt bárki elrettenne egy mérnöki tudományok tárgyában történő képzéstől, dióhéjban: az elektromos energiát nagy és még nagyobb mennyiségben elraktározni komoly probléma volt egykoron és ma is az. A külföldi - bevált - példák nyomán azt tervezték, hogy az erőmű éjszakai működése közben termelt villamos energiának felhasználásával a vizet egy magasan létesített tározóba pumpálják fel, majd nappal csúcsidőben („mikor zúgnak a gyárak és a gépben feszül az erő”) onnan leengedve visszaalakítják 300 méterrel lejjebb két 3,6 méter átmérőjű nyomóalagúton keresztül lezúduló víz energiáját igény szerint turbi-

nák segítségével villamos energiává. A tervezőmérnökök úgy gondolták, hogy a Szent Mihály-hegy és a Hegyes-tető csúcsa közötti íves gerinc kedvező lehetőséget kínál egy felső tározótér kialakítására. 460 méteres magasságban egy 25 méter mély, és 5 ha felületű, egy-kétmillió m³ víz befogadására alkalmas kibetonozott tó tervezése körvonalazódott. Az irdatlan súly miatt feltétlenül szükséges volt a körültekintő talaj és kőzetvizsgálatokra. A Dorogi Hídépítő Vállalat 1951-52-ben a rissz-rossz

szekérutakon vonszol fel ide az Ūrmös-rétre aggregátorokat a kőfúró gépek működtetésére, majd egy barakkot is épített a munkákat vezető mérnököknek. A visszaemlékezések szerint az Ūrmös-rét-Szent Mihály-hegy közötti lekerített területet polgári személyek őrizték. Nagymarosról gyalog jártak naponta fel (télen-nyáron!) a községbe beszállásolt bányászok, napszámosok a tárnák ásására (közülük többen be is házasodtak Nagymarosra). A vulkáni kő megmunkálásához jól értő kőbányászok is dolgoztak itt Márianosztráról, Ipolydamásdról, sőt Letkésről is. 8 függőakna készült, eredeti mélységük 12–20 méter!

A tárók mélyítése után a Geofizikai Kutató Intézet a gödrök alján végrehajtott mikro robbantások által keltett rezgéshullámok visszaverődésének méréseiből próbált a mélyben rejlő kőzet szerkezetére következtetni. Az adatok alapján a talpunk alatt oly szilárdnak tűnő talaj andezit re-

pedésekkel átszeldelt, mérsékelt teherbíró.

1953 után a megváltozó politikai viszonyokkal a Dunakanyarban tervezett erőmű és a hozzá kapcsolódó szivattyús energiatároló lassan-lassan a feledésbe merült.

Szakkönyvkiadásokon kívül az *Esti Hírlap* egyik 1957-es száma, a *Népszava* 1963-as elsárgult lapjai őrznek tudósításokat az elképzelésről...

A Világos-térről az Ūrmös-rétre vezető, jelenleg is terepjáróval használható szerpentin utat az 1970-es évek közepén építették. A földi terjesztésű televízióadás vételének javítására emelték az adótoronyt és hozták létre a működtetéséhez szükséges villamos hálózatot. Addig csupán a Világos-térről a Hegyes-tető zebegényi oldalán felvezető szekérút létezett.

A tárók utóéletéhez tartozik, hogy 1977. október 13-án *Tölgyesi Tibor* (17 éves) és *Papp Sándor* (16 éves) kötélben beereszkedtek az egyik aknába. Őnerejükből kikecmeregni már nem tudtak, de a tűzoltók sértetlenül kimentették őket.

A Bős-nagymarosi vízi erőmű komplexum tervezése kapcsán ismét felvetődött a szivattyús energia tároló gondolata, de akkor már a szemben lévő Duna túlsópartján a pilisi oldalon, a Prédikálószék mögött.

A mára ikonikussá vált „*Másfél-millió lépés Magyarországon*” sorozat 6. „*Barangolás a Börzsönyben*” című részéből - az interneten szabadon hozzáférhető forrásból - bárki tájékozódhat.

Az elpergő évtizedekben az lyukak falain különleges páfrányok jelentek meg. A spórák (páfrányok szaporodó képletei) a Börzsöny montán (hegyvidéki) régiójából fújta ide a szél. Óvatosan bekukucskálva a korlátok és kerítések mögött a ritka védett páfrány a szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), és egy vesepáfrány faj (*Polystichum* sp.) díszlik a közönséges páfrányaink koszorújában.

Napjainkban azonban a csendben a Kárpát-medence szívcsakrájának hangjait vélik egyesek hallani a tárók mélyéből...

Békefi Andrásné, Békefi András, Bezeckzy Gergely és Hámori Tibor segítségével összeállította *Bezeckzy Árpád* Duna-Ipoly Nemzeti Park